

VERDENS GANG om dannelsen av et språkakademi. - V.G. medio nov. 1945.

Avisen slår til lyd for dannelsen av et norsk språkakademi og spør forskjellige kjente personer om hva de mener om denne idé. - Faktum er jo imidlertid at dette spørsmål forlengst er blitt grundig gjennomarbeidet av Kulturringet. - Vet man ikke dette - eller v i l man ikke vite det?

Castberg om de kommissariske statsråder. - V.G. 22.(24.?)11.45.

Prof. Frede Castbergs bok "Norge under okkupasjonen" anmeldes i V.G. av R.N.Torgersen, som herunder forteller: "Castberg uttaler om den nasjonale regjering med de kommissariske statsråder at man ikke behøver å oppfatte Reichskommissars forordning av 28. sept. 1940 om de konstituerte statsråder som annet enn en bestemmelse om organiseringen av okkupasjonsstyret innen Haag-reglementets ramme". - Ifølge Castberg er altså den nasjonale regjering helt innenfor folkerettens ramme.

Bevin om Europas Forente Stater. - V.G. 24.11.45.

"Europas Forente Stater nøkkelen til varig fred?" spør utenriksminister Bevin i Parlamentet 23.11.45 - og forklarer litt lenger uti følgende om prinsippene for denne institusjon: "Statene gir altså ikke avkall på sin suverenitet, men når det gjelder visse saker lar de den gå opp i en større suverenitet". - Jeg må tilstå at dette minner meg ganske påfallende om Hitlers "nyordnede Europa".

Russiske historikere om krigsårsaken. - V.G. 29.11.45.

Russiske historikere utgir for tiden med støtte av myndighetene et større vitenskapelig verk om den annen verdenskrig. Det interessante er at det kommer til den slutning, ja "Det går som en rød tråd gjennom verket at krigen kunde ha vært unngått, dersom vestmaktens diplomati hadde vært klokere og lyttet til de sovjet-russiske advarsler". - Etter dette er det altså ikke Tyskland som har ansvaret for krigsutbruddet, men de alliertes diplomater!

VERDENS GANG om betegnelsen forbryter. - V.G. 6.12.45.

"Ingen kan etter britisk lov betraktes som forbryter før han er dømt. Det lyder jo forøvrig svært norsk" - skriver V.G. i en artikkel om avhøringen - ved engelske militærdommere - av de tyske "krigsforbrytere" på Jessheim. - Men fristes da virkelig til å spørre om man også har avholdt seg fra å betrakte NS-folkene som forbrytere før de er dømt som sådanne.

Høyesterett om Grunnlovens § 97. - V.G. 7.12.1945.

Under overskriften "Høyesterett opphever landssvikerdøm. Det strekkes mot Grunnlovens bestemmelser om lovens tilbakevirkende kraft" finner jeg en bemerkelsesverdig artikkel angående en NS-mann som av Lærvik herredsrett var dømt til 6 måneders tvangsarbeid: "Høyesterett opphevet enstemmig dommen, idet det framgikk at herredsretten i strid med Grunnlovens § 97 og straffelovens § 3 har ansett landssvikanordningen anvendelig også for forhold fra tiden før den ble kunngjort, 15. des. 1944, uansett om handlingen da den ble foretatt var straffbar etter straffebestemmelser som kunde ha ført til strengere straff". - Hva betyr dette? Er det nye og endrede signaler fra høyeste hold?

Slapgard om ødeleggelsene i Finnmark. - V.G. 7.12.45.

På Ansgar Forlag har Bjørne Slapgard utgitt en diktsamling kalt "Landet var likevel vårt". Ifølge anmeldelsen i V.G. har han der bl.a. "et sørgedikt om ødeleggelsene i Finnmark ifjor høst, hvor han likelig fordeler ansvaret på tyskere og russere: "Dei tyske bomber føre/ dei tyske renner etter / dei norske alt har teke / tilfjells i aust og vest! Dei store herjar landet / med

pansar og med fly / og når det ligg der svartbrent / vi får det att påny. / Dei reiser slaktebenken / der vi har sådd med sveitte / og der vår kjærleik blømer / dei kliner til med blod". - "Og for at vi ikke skal ha noen mulighet for å misforstå ham", heter det videre, "og trø at det med "dei store" menes tyskerne, fortsetter han: "For fem år sidan skreik vi / om barbari frå aust. / No skal vi stå og bukke / og ta imot det raust". - "Er dette en sannferdig og kristelig skildring av befrielsen av Nord-Norge?" spør anmelderen, Hans Heiberg (som i parentes bemærket i sin tid skal ha vært med i den såkalte "Hjort-fraksjonen" innen NS!). - Hvilken kan vi svare "Ja!"

Virtanen om russerne. - V.G. 11.12.45.

Nobelprisvinneren prof. Artturi I. Virtanen har ved sitt opphold i Stockholm i anledning mottagelsen av prisen uttalt overfor kommunist-avisen "Ny Dag": "Jeg er meget kritisk innstillet mot Sovjet-Samveldet og ønsker intet samarbeid med russerne. Som en anstendig finne kan jeg ikke samarbeide med dem". - Episoden - tegnes i V.G. som en "politisk skandale". - Merkelig: når nordmenn ikke vilde samarbeide med fienden, så var de gode patrioter, men når en finne ikke vil samarbeide med fienden, da er det en politisk skandale. Når Paasikivi og hans folk samarbeider med fienden - Sovjet som de har ført to kriger mot - , da er de patrioter; men når Quisling og hans folk samarbeider med Tyskland, den makt som førte krig mot Norge, da er de forrædere som må henrettes. Hvor er logikken?

Professor Illum om straff i Danmark. - V.G. 11.12.45.

I Juristforeningen holdt den danske rettslærde prof.dr.jur. Knud Illum et foredrag hvor han bl.a. "kom inn på et tillegg til straffeloven (den danske) som er noe i likhet med vår landesvik-anordning og mente at dette tillegget var preget av en altfor hard tendens. Han kritiserte straffe-arten tap av almen tillit og innføringen av alminnelig formueskonfiskasjon, som var et middelaldersk tilbakeskritt." - Dette er altså nøyaktig det samme som herhjemme er blitt hevdet av prof. Jon Skeie. - Taleren mente likeledes at hverken frontkjempere eller krigsprofiterere skulde straffes og viste hvorfor. - Ser man det, for en gangs skyld en fornuftig stemme!

DAGBLADET om ødeleggelsene i Finnmark. - Dagbl. 14.12.45.

"Ødeleggelsene nordpå kunde vært unngått. Den norske regjering i London satte alt inn på å komme til unnsetning. Men England betraktet Finnmark som russisk interesseområde". - Hva sa vi om den historien?

Scharffenberg om Skandinavia under en ny krig.

"Vi må regne med en tredje verdenskrig. Og hvis Vestmaktene og Sovjet-Samveldet skulde komme i krig med hverandre, vil den skandinaviske halvøy ligge i veien" uttalte Scharffenberg på et møte i Stockholm den 15.12.1945. - Hva sa Quisling?

England og seieren. - V.G. 28.12.1945.

Englands reduserte maktstilling etter krigen frangår med all tydelighet av V.G.s utenrikspolitiske oversikt 28.12. Det heter her bl.a.: "For Englands del er denne nye situasjon blitt tydelig inntil det smertefulle". Og videre: "For Frankrike og England ble seirene i 1918 og 1945 veritable Tyrrihus-seire".

VERDENS GANG om pengepolitikken. - V.G. 28.12.45.

"Den virkelige fare", heter den økonomiske lederen, og her heter det om pengevesenet bl.a.: "Vi stolte på oss selv, vår vilje og evne til å bringe orden i vårt pengevesen og vår økonomi når vi

når vi igjen ble herrer i vårt eget land. Det er dog ikke fritt for et det etterhvert er blitt en flukt fra virkeligheten. Vi vil beholde den pengemessige romslighet som tyskerne etterlot seg. Samtidig kreves det økonomisk frihet og opphevelse av restriksjoner. Er folk blitt så forblindet at en ikke ser at de to ting ikke kan forenes, at det er et enten/eller: skal vi beholde den økonomiske kjøpekraften, så må vi også beholde restriksjonene, og det vil bli nødvendig å stramme båndene istedenfor å løse dem; vil vi oppheve restriksjonene og få en større økonomisk frihet, så må det er streng sanering til. Gjennomføres ikke det, er inflasjonen uunngåelig". - Kunde ikke ha vært skrevet bredre av en NS-mann!

Chaplin og Tyskland. - V.G. 3 1.12.45.

Om Charlie Chaplins nye film "Diktatoren", hvor han som kjent gjør seg lystig på Hitler og nasjonalsosialismens bekostning, heter det i et filmbrev fra Stockholm: "Konsentrasjonsleirenes redsler har Chaplin ikke ant på det tidspunkt filmen ble innspillet". - Når Chaplin - jøden og demokraten, amerikaneren og tyskhateren - ikke har ant noe om konsentrasjonsleirenes redsler, så er det ikke så rart om ikke vi har gjort det. - Et spørsmål forresten i denne forbindelse: Når Chaplin ikke har ant det, hva er årsaken?

Pastor Edwin om oppgavene fremover. - V.G. 31.12.45.

Pastor Pinar Edwins betraktning "De små nasjoners nyttårstale til de store" er meget alvorlig og pessimistisk. Det heter her bl.a.: "Vi har en uhyggelig følelse av at den største hindring for en virkelig forsoning og et fruktbart samarbeid mellom stormaktene er deres vilje til imperialistisk selvhevdelse. Vi hører tale om krav og etter krav. Krav på "baser" og krav på landområder. Men vi trodde at nå var det ikke spørsmålet om imperialistiske baser det dreiet seg om, men om en virkelig dyp felles internasjonal basis for verdensfred! Og så har det vært tale om "blokker". Men vi trodde det var meningen at verden skulde bli en blokk nå! - Og videre: "La oss med en gang være klar over at det er en alvorlig fare her. En blott og bar stormaktsløsning av krigens problemer er ikke noe tilfredsstillende grunnlag for en kommende verdensfred. Det er ikke krav som kan skape fred i verden, men offer på rettferdighetens alter". - I sannhet kloke og sindige ord. Måtte de ikke lyde for døve ører!

Advokatene Halbo og Brostrøm om rettsoppgjøret. - V.L. 4,1.46.

Glimrende innlegg. - Se særskilt avskrift.

Brochman om jøssingene. - V.G. 7.1.146.

"De som går omkring strålende allermest av skråsikker potensert jøssing-antinazisme er dem som er farligst infisert" (nemlig av de spirer som nazismen har satt "i oss alle sammen"), sier forfatteren ing. Georg Brochman. - Enig!

MANCHESTER GUARDIAN om situasjonen. - M.G. 8.1.46.

"De Forente Nasjoners organisasjon er ikke et perfekt instrument. Den eneste form for krig som nå er mulig og som fryktes av hele menneskeheten er en krig mellom stormaktene, og en sådan krig kan ikke hindres av San Francisco-chartret. Sannheten er at stormaktene, og da særlig Sovjet-Samveldet og USA, idag er så store og sterke at selv ikke trusselen om en kollektiv aksjon ved alle verdens øvrige nasjoner er tilstrekkelig til å holde dem tilbake fra å starte en ny angrepskrig hvis de så ønsker". - Legg merke til 2 ting: England regnes ikke med blant de store; og faren for krig synes å være overhengende, til tross for at "verdens krigsforbryter nr. 1", Tyskland, er slått helt ut.

FRIHETEN om Paal Berg og Berggrav. - Friheten 7.1.46.

Friheten angriper sterkt Berggrav for hans bok "Da kampen kom", som betegnes som et "forsvarsskrift". Også Paal Berg får gjennomgå, begge for sine radiotaler i april 1940: "I den første tiden etter 9. april rådet den største forvirring i hele vårt folk. Forvirringen ble naturlig nok ikke mindre da herr biskopen opptrådte i den tyskkontrollerte kringkastingen og da herr Pål Berg takket Quisling for stort fedrelandssinn. Lytterne ute i provinsen kan sikkert vitne om at det finnes mennesker som idag er mer eller mindre ulykkelige nettopp som følge av den forvirring dette skapte". - Enig!

Norges Bank om pengepolitikken. - V.G. 15.1.46.

I Norges Banks beretning heter det bl.a.: "De stadige oppfordringer i radioutsendinger fra London om å skille seg av med sine kontanter ved å omsette dem i varer passet dårlig med de planmessige bestrebelsene man gjorde herhjemme for å opprettholde i om vårt pengevesen og sikre en rettferdig fordeling av de tilførsler som var en livsbetingelse for vår eksistens". - V.G. bruker denne uttalelse til et meget kraftig angrep på prof. Wilhelm Keilhau og hans radioutsendinger "Røsten fra London". - Og apropos: hvem var det som sørget for at vi fikk disse livsnødvendige tilførsler - og hvor fikk vi dem fra?

"Lojale tyskere" i den britiske sonen. - V.G. 21.1.46.

I den britiske sonen i Tyskland, som omfatter over 20 millioner mennesker, er 54.000 "nazister" blitt satt fast etter okkupasjonen. Tenk over: det er 7 ganger så mange mennesker som det finnes i hele Norge, men bare 3 ganger så mange arresterte; det blir altså i forhold omtrent bare halvparten så mange. Og det tiltross for at der vitner om forholdsvis langt flere partimedlemmer i Tyskland enn i Norge. - De tyskere som nå hjelper okkupasjonsmakten med "utrensingsarbeidet", kalles i samme artikkel for "lojale tyskere". - Det er ganske merkelig: de som herhjemme hjalp okkupasjonsmakten på en eller annen måte kaltes ikke nordmenn (ennsi lojale sådanne!), men landssvikere eller landsforrædere.

INFORMATION om de danske præsters frihetskamp. - Information 23.1. 5.

INFORMATION, den danske motstandsbevegelses organ, skriver at den danske biskop Axel Rosendal nylig ved et møte i Holbæk uttalte: "Færre i Kirke efter Præsternes Frihedskamp. - Kun enkelte naive, himmelblaa Sjæle kan tro, at Nazismen er udryddet, fordi den har lidt militært Nederlag. Man maa ikke tro, at Dom og Straf kurerer dem, der "siddet". - Det er forresten forkasteligt at fradømme Folk almen Tillid, det skaber blot en Pariaklasse. Efter 5. Maj er Kirkebesøget aftaget, fordi saa mange Præster har været med i Modstandsbevægelsen! Ja, det er virkelig konstateret". - Virkelig en sunn reaksjon!

Gerhardsen om gjenreisningen. - V.G. 26.1.46.

På et møte 25.1 i NIF, Oslo avd. uttalte statsminister Gerhardsen i et foredrag om gjenreisningsproblemerne bl.a.: "Vi har idag 41.000 ungdommer i det militære, vesentlig opptatt med vakthold. Vi har 63.000 landssvikere som har små muligheter for å komme i arbeid enten de sitter inne eller ikke. Og vi har 5.000 til å passe på dem. Det er ingen god løsning å sette landssvikere i tvangsarbeid. En må finne frem til riktige former, ikke av hensyn til landssvikerne, men av hensyn til landet". - Dette er faktisk nye signaler. Og ganske påfallende er det at statsministeren tar avstand fra tvangsarbeid, for landssvikernorden foreskriver jo denne straff, og domstolene avsier daglig dommer på dette grunnlag. Er ikke retten lenger uavhengig, siden statsministeren kan uttale seg slik?

Scharffenberg om Norge og FN. - V.G. 29.1.46.

Overlæge Scharffenberg holdt den 28.1 et foredrag i Militære Samfund, som må sies å være temmelig oppsiktsvekkende. Iflg. ref. i V.G. uttalte han bl.a.: "At det før eller senere vil komme til krig igjen, er like så sannsynlig som at vulkanske utbrudd, jordskjelv og ildebranner vil inntreffe. De Forente Nasjoner står sterkere enn Folkeforbundet, fordi Russland er med. Men jeg må framholde det betydelige i at statene forplikter seg til å holde fiendestaten i age uten å ane hvilken ordning som skal opprettholdes. ... FN.s fredsgaranti står og faller med at de 5 stormaktene er enige. I tilfelle uenighet mellom dem bryter det hele sammen, og kande det ha vært en fordel om en hadde vært utenfor hele tiden, fordi en da kunde innrette sitt forsvær på den hensiktsmessigste måten, mens det nå blir bestemt av FN ut fra et helhetssynspunkt. Jeg er på ingen måte overbevist om riktigheten av Norges innmelding i FN. Men den regjeringen som i 1940 ikke kunde se 12 timer inn i framtiden, har altså ansett seg for kompetent til å knytte Norges skjebne til FN. Etter mitt skjønn er innmeldingen grunnlovsstridig, fordi den oppgir Norges suverenitet til fordel for Sikkerhetsrådet. Å si til en stat at det av internasjonale hensyn er nødvendig å gi opp noe av sin suverenitet, er som å si til en jomfru at det er nødvendig å oppgi noe av sin dyd". - Det var sandelig rene ord for pengene! - Ifølge Scharffenberg har altså Kygårdsvold begått samme synd som Quisling: å oppgi Norges suverenitet til fordel for andre (Tyskland resp. sikkerhetsrådet). Hvorfor da skyte den ene og gi den andre æreslønn?

Prost Skjeseth om rettsoppgjøret. - NYTT NORGE 21.1.46.

I "Norsk Kirkeblad" for des. (?) 1945 har prost Kristen Skjeseth skrevet en meget tankevekkende artikkel kaldt "Riksforsvareren har ordet". Med "riksforsvareren" mener forf. Jesus Kristus og han går inn for en på Jesu bud om nestekjærlighet og kristen-kjærlighet grunnlagt human behandling av "landssvikerne". Han forteller bl.a. at han i dagene etter 8. mai gjennomgikk en vold som sjelekrise: "Jeg skulde som prest tolke vår glede ved takkegudstjenester. Men "oppgjøret" voldte meg en forferdelig pine. Jeg var tilbøyelig til å dømme landssvikanordningen som en større ulykke enn okkupasjonen og Nasjonal Samling". - Senere heter det: "Oppgjøret må ikke bli til varig skade for vårt folk". Og artikkelen ender: Oppgjøret har ødelagt gleden for oss. Vi får ikke gleden tilbake uten at Riksforsvareren får det avgjørende ord i framtiden". - På et folkemøte i Bergen ble denne artikkel lest opp in extenso av pastor Bauge. I tilslutning hertil og til en kort tale av Bauge selv besluttet forsamlingen å vedta en resolusjon til Stortinget sålydende: "Folkemøte ~~idag~~ i Bergen idag i et antall av 350 deltakere retter mot 1 stemme følgende inntrængende henvendelse til Stortinget: "Den unntagelse fra straffeoppgjøring for landssvik som allerede er gjort i landssvikanordningens § 5 må for hele folkets velferds skyld utvides til å omfatte også dem som ikke på annen måte er skyldige eller medskyldige enn ved sitt passive medlæskap i NS eller annen organisasjon som NS le under seg".

K.Lie om rettsoppgjøret. - Samfunnsliv 22.1.46.

Under overskriften "De skyldige" skriver forf. bl.a.: "Det heter idag at de skyldige må stå til ansvar for sine handlinger. Under forstått er det at det er de uskyldige som trekker de skyldige til ansvar. - Av NS-folkene er det en hel del som unnskylder seg med at de trodde på Tysklands seier. Andre sier at de ikke så noen annen vei ut av det uferre som de andre partier gjennom mange år før krigen hadde ført vårt folk opp i. - Hvis de siste

virkelig trodde at NS var vårt folks eneste mulige redning - hva er det de de dømmes og straffes for? Menner og venter man virkelig at et menneske skal handle stikk i strid med sin tro og sin innerste overbevisning? Er det ikke bedre at vi ofrer litt av vår oppmerksomhet på de partier og de krefter som bragte disse mennesker dithen at de ikke var istand til å oppdage noe bedre å tro på enn NS? - Og vi andre, som av en eller annen grunn ikke hadde tiltro til de nazistiske ~~teorier~~ teorier, er vi egentlig så helt uskyldige i de ulykker som har rammet vårt land? Hvem er de egentlig skyldige? Og hvor er de å finne?

Spektator om jøssingene. - Samfunnsliv 22.1.46.

Under overskriften "Et trettekjært folk" skriver forf. bl.a.: Under krigen trodde vel de aller fleste at klyften mellom "quislinger" og "jøssinger" var uoverstigelig. De to partene beskyldte jo hverandre gjensidig for de fleste ting, og begge sa de seg å representere framskrittet og kulturen. "quislingene" utga seg for å være "bolverket mot hodene fra øst" og "jøssingene" mot "rottene fra sør". Men hvor meget de enn rakk hverandre ned, var det ikke vanskelig å se likheten mellom dem. Hos begge var forakten for mennesket satt i system. Begge parter gikk ut fra som en selvfølge at det var ond og nederdrekkelig vilje som lå til grunn for motpartens handlinger. Voldsmentaliteten og autoritetstroen behersket dem alle, og stakkars den som vedble å være menneske og som sådant kom i skade for å tenke eller mene noe annet enn dem. I så fall var en "stripet" og kjeltring, "bolsjevik-agent", "nazi-ungul" og det ene med det annet. Ånden og tonen hos "jøssingene" adskilte seg ikke meget fra ånden, eller rettene den mangel på ånd som "quislingene" representerte. - Den tid som er forløpet siden kapitulasjonen har til fulle bekreftet dette forhold. Idag er det enda flere "jøssinger" enn tidligere "nazister" som bare tenker på nevnt, hat og gjengjeldelse. Istedenfor å bygge landet i kjærlighet ut fra erkjennelsen av at vi alle befinner oss i samme båt og har de samme felles interesser, bygger man opp murer av hat mot andrerledes tenkende. Den og den er "stripet" og den og den skal settes utenfor. Granskning og angiveri følges ad, og rettssalene blir et forum for de latterligste trettet. Ja, slik er det den "nye og bedre verden" som det ble påstått at "jøssingene" kjempet for, har utviklet seg her i gamle Norge. Aldri har vi vært lenger borte fra fred og fordragelighet mellom menneskene enn idag, og aldri før er bagateller i en slik grad blitt blåst opp som store verdenssensasjoner. - Men det finnes heldigvis også små lyspunkter. Bevisst eller ubevisst er stadig flere mennesker i ferd med å bli "seende". Men begynner å bli oppmerksom på hva vel det går. Sent og omsider begynner enkelte å "oppdage" den falske ånd i tiden. Kanskje blir det oss forundt å våkne en dag blandt en nasjon av "seende" som ikke vil være med på den gamle laken lenger. Det går i hvert fall opp for fler og fler at jøssingånden og naziånden i bunnen og grunn er frukter av samme tre. Den verste bøyggen vi har å kjempe mot er alle dem som er så gjennomsyret av den rådende menneskeoppfatning at de opplever sitt eget hat som "rettfærdighet". Det er alle disse som har gått gjennom 5 krigsår og rest mot nazi-ånden, men som idag selv representerer en nesten like stor fare som all verdens "nazister" og "fascister" den gang disse hadde makten. Det er også blitt skrevet mangt og meget siden militærkrigene slutt. Bindstærke verker ser hver eneste dag lyset, og allesammen handler de omtrent om det samme. Det er vår "innsats", vår "kirkekamp" og "skolekamp", vår "isfront" og "silkefront" og hva de nå heter alle "kampene" og "frontene". Men om vår mentale innstilling idag og vår stilling til tidens brennende spørsmål er enda ingen bok blitt utsendt etter kapitulasjonen. En kan fristes til å tro at verden har stått helt stille. Den som vil søke etter noe nytt, vil lete forgjeves i litteratur

og presse. - Men kanskje kan også den ensrettede litteraturen som foreligger bidra til å bringe folk flest en øket forståelse av hvor liten forskjell det egentlig er mellom "nazistene" og "jøssingene". Det er det samme "landskap" begge parter om igjen og om igjen har beskrevet for oss. Den eneste forskjellen er at de forskjellige aktører befinner seg på forskjellige punkter inne i "landskapet" og derfor opplever det på "forskjellig måte". Bare den som er kommet utenfor "landskapet" (den rådende menneskeoppfatning) kan forstå det blendverk som alle kampanjene innenfor ligger under for. - Bare en våknende erkjennelse på dette punkt kan bringe samfunnet på rett vei".

Brochman om innsats. - V.G. 30.1.46.

Georg Brochman har utgitt en bok, "Mennesket og lykken". Den er anmeldt i V.G. av Odd Eilund. Brochman har i okkupasjonsårene opplevd lykken ved å kunne utrette noe. "Vi opplevde plutselig å kunne realisere våre idealer. Tyve-åringene f.eks. fikk på en måte livsinneholdet helt gratis. De kom fra barnevernslærsene eller fra skolene og opplevde øyeblikkelig noe som de trodde var en selvfølge: å møte en stor sak som kunne bruke alle deres krefter og all deres offervilje". - Det siste kunde stå som motto også for våre unge frontkjemper!

Landbruksdirektør Bjanes om forholdene. - V.G. 4.2.46.

Om sin tilbaketreden i 1942 sier landbruksdirektør Bjanes: "Jeg er ikke idag klar over om jeg handlet rett. Jeg fridde meg fra mange personlige vanskeligheter. Sikkert vilde jeg, hvis jeg var blitt, nå etter freden vært forfulgt av de nidkjære som gjør jakt på mange av dem som bare har gjort sitt beste. Det er nok lett å gå sin veg, men hva hvis alle offentlige tjenestemenn hadde gjort det? En skal huske på at ved freden var administrasjonsapparatet såpass i orden at arbeidet under de nye forhold kunde fortsettes. Derfor fortjener de som ble takk istedenfor som nå kritikk og suspensjon". - Kloge ord. Og vi vil tilføye: Hvem skyldtes det at det hele var i slik orden da freden kom?

VERDENES GANG om saneringen. - V.G. 4.2.46.

"Det blir ingen sanering. Alf Whists linje skal følges". - Hørte vi riktig? En nazists linje skal følges? Og det en nazist som er dømt til livsvarig fengsel!

FINANCIAL TIMES om britisk pengepolitikk. - Financial Times 5.2.46.

"Regjeringskontroll med den britiske kapital. Loven så omfattende at man rent kan miste pusten. Den søker å gi staten, ikke foreløpig, men for all framtid, makt til å kontrollere investeringene etter eget forgoetbefinnende. Her ser vi et nytt eksempel på hvordan demokratiets metoder kan utnyttes til å ødelegge selve demokratiet". - Interessant!

Denazifiseringen i Tyskland. - V.G. 8.2.46.

"Arbeidet i den britisk-okkuperte sone i Tyskland gjør framskritt", heter det i en artikkel hvor det fortelles om englands hardhante denazifiseringspolitikk. Avnazifiseringen i den britiske sone elene nødvendigvis en nøyaktig gjennomgåelse av 3/4 mill. menneskers forhold før og under krigen. 50.000 sitter i interneringsleirer. Til hjelp for den britiske militærregjerings offiserer i dette arbeidet er det nå oppnevnt en rådgivende komité bestående av tyske antinazister med inngående kjennskap til nazismen og nazistene. Bare i Hamburg er 30.000 offentlige og 60.000 private funksjonærer innen industrien blitt ekskludert, likeledes 200 politifolk - og 30% av universitetslærerne og 16% av skolelærerne har mistet sine stillinger. - Altså i Hamburg er henimot 10% av den samlede befolkning (som før krigen var 1,1 mill.), det vil altså si langt over 10% av den voksne

befolkning, blitt satt utenfor. Hvilke sosiale problemer kommer ikke dette til å skape? Og de "anti-nazister" som nå hjelper okkupasjonsmakten med angiverier og opprydding og eksklusjoner av landsmenn, hva er det rette navn på dem? Hva kalte man slike folk herhjemme? Men hva kalles de nå - når det gjelder Englands sak? Hva forstås ved humbug og hykleri?

Adv. Bødtker om forsvarerne. -

X¹ I et opprop som Sakførerforeningens formann, adv. Hemming Bødtker, har sendt foreningens medlemmer angående "utrenskingen og gjenreisningen" heter det bl.a.: "Vi plikter å være lojale overfor de påbud som er gitt eller blir gitt, selv om enkelte kanskje kan synes deres berettigelse er tvilsløs". (Er ikke dette en "nazistisk" knebling av den frie tanke og den frie vilje?). - Og videre: "Vi plikter ved råd og tilskyndelse til våre klienter å gå positivt inn for å hjelpe myndighetene". - Dette siste kan vel neppe være beregnet på våre forsvarere? De er der jo for å gå inn for oss!

Tveterås om kulturarbeidet. - V.G. 11.2.46.

Under overskriften "Kulturell kartlegging" har overbibliotekar Harald Tveterås en artikkel, hvor han peker på nødvendigheten av å "samordne kulturkreftene her i landet. Ja, nettopp dette, å få mer samarbeid og samordning i kulturarbeidet er et hovedproblem for oss". (Man kan i den forbindelse fristes til å spørre: hva var det kulturtinget arbeidet med?). - "Idag ligger våre kulturinstitusjoner som øyer i et hav av treghet, og mange av dem er til og med befestet. På toppen sitter en kulturkommandant og gir ordrer. Ingen innblanding her! Isolasjon er ennå for mange den sikreste form for frihet og makt." - Det lyder nesten "nazistisk"! Og hvem er denne "kulturkommandant"? En frifotnazist?

Sakf. Ueland om rettsoppgjøret. - Rogaland 2.2.46.

X Sakf. Erling Ueland har en lang artikkel på landsmål om rettsoppgjøret og pressen, som i formen er en kritikk av pressens måte å referere landssvikoppgjøret på, men i virkeligheten er en meget kraftig kritikk over selve "rettsoppgjøret".

Adv. Schjødt om pressens referater. - V.G. febr. 1946.

Adv. Magne Schjødt gir V.G. en kraftig korreks for dens referat av Dysthøs framstilling i forhørsretten: "Hvordan er det med Verdens Gangs egen verdighet? Er det i orden å referere galt ; dessuten komme med sjikanske slengbemerkinger?" - Avisen tar det inn med petit på en ytterst ubemerket plass på side 7!

Finnland og pressefriheten. - V.G. 13.2.46.

"Den finske sensuren sørger for at det råder absolutt mørke over de indrepolitiske forhold i landet". - Er ikke Finland nå demokratisk? Og har et demokratisk land ikke fri presse?

Svarstad om rettsoppgjøret. - V.G. 15.2.46.

I Lagtinget hadde man den 14.2 en debatt om rettsoppgjøret. Svarstad av kristelig folkeparti kom med et meget bemerkelsesverdig innlegg. Han vilde bl.a. "at de 39.000 passive NS-folk skulde slippe lett og i de fleste tilfelle ikke straffes. Han hevdet at folkestemningen hadde snudd seg. De unge NS-folk visste ikke hva de ble lokket med på, og det var mange som hadde gjort større brotsverk enn dem - særlig arbeidene på militære anlegg, de gikk faktisk i fremmed krigstjeneste i vårt eget land. Har det gjølet de 12.000 som skulde for herredsrett, vilde taleren ha utvidet bruk av forelegg og bøter. Han hevdet at alle nå forstår hva landssvik er, så straff ikke var nødven-

X
dig. Var påstandene i fru Steinsviks skrift sanne, så var det en skamfullt på folket vårt, i motsatt fall måtte de gjendrives. Han bebreidet rettsoppgjøret at det var blitt slått til mens kjenslene sto i kok". - En annen taler, A.Rysstad (a), utmerket seg i den motsatte retning: "De ekte nazistene er dyr og ikke mennesker". Nazistene burde derfor sikres (!). Det gikk ikke an å være snill mot nazistene, slik som Lavik hadde foreslått. Nazistene hadde overfalt oss (!). - Tenk det, Hedda! Ja, det er meget som skal høre for ørene faller av.

Finn Valeur om ungdommen. - V.G. 15.2.46.

"Slipp ungdommen til!" skriver Finn Valeur og fortsetter: "8. mai kom og det gikk 3/4 år. Ungdommen begynte å spørre hvor det nye samfunnet ble av. "Ta det med ro", sa de gamle, "vi er ikke kommet i orden enda, vi må ha litt tid på oss først, så vi kan rekonstruere samfunnet". Og så ble alle de gamle styrene og komitéene og nemndene fra før 5 år siden gjeninnsett. "Erfarings", sier de gamle. Javel, men la ikke erfaring og innsett drepe all framgang i dette land!"

Bårdseth om situasjonen. - V.G. 19.2.46.

I Trygve Bårdseths anmeldelse av Ferd.Schjelderups bok om rettens kamp i Norge heter det bl.a.: "Det hører til vår barnelardom at i et demokratisk land må divergerende meninger i politikk og samfunnsyn gjøre seg gjeldende. (Ja, hvorfor må de egentlig det?). Allerede idag, bare 3/4 år etter frigjørelsen er det mange som med mistot og bekymring ser at uenighet og ufordragelighet og sløtt kamuflert egeninteresse begynner å reise hodet - som før, som om vi ingenting har lært av det vi har gjennomgått. Og mange finner grunn til å spørre med bekymring: "Skal vi nå opp igjen i dette (politiske) kjekl og uhygge?" Hvis mistotet og resignasjonen skal finne grobunn og bre seg, kan det få skjebnesvangre følger".

VERDENS GANG om Hjemmefronten. - V.G. 21.2.46.

X
Lederen, "Misbruk", befatter seg inngående med de misbruk av sin makt som Hjemmefronten vitterlig gjorde seg skyldig i og kritiserer disse sterkt, fordi de kan utnyttes - og er blitt utnyttet - i en rekke landsviksaker.

Argentarius om Quisling-lånene. - V.G. 21.2.46.

Under overskriften "Med 3 måneders varsel" gir "Argentarius" regjeringen en meget kraftig kritikk for dens oppsigelse av Quisling-lånene. Han finner den valgte framgangsmåte rettsstridig! Det er derfor en å gjøre for obligasjonseierne å si fra, for "det er selve rettsprinsippet de føler det nødvendig å hevde". - Jaja, vi lever jo nå i en rettsstat!?

MORGENBLADET om Quisling-lånene. - Morgenbl. 20.2.46.

Morgenbladet er inne på samme tanke som V.G. (se ovenfor) og kommer til og med trekning med folkeretten: "Ifølge Haager-konvensjonen har okkupasjonsmakten rett til å sette iverk slike transaksjoner hvis de finnes nødvendige og ikke er til skade for det okkuperte land, hva de neppe kan sies å være i dette tilfelle". - Breve! Selv Herman Hertz Aall kunne ikke ha sagt det bedre!

Riksadvokaten om § 86. - V.G. 22.2.46.

X
"Riksadvokaten har sendt statsadvokatene for landsviksaker et rundskriv om straffeforfølgningen mot de såkalte tyskerarbeidere. Det heter i rundskrivet bl.a. at det er innlysende at straffelovens § 86 ikke rammer den som på den ene eller den annen måte har utført arbeid som er kommet okkupasjonsmakten til nytte. Loven rammer bare dem som har handlet rettsstridig, utilbørlig. Avgjør-

elsen av dette beror på en skjønnsmessig bedømmelse, ~~og~~ og denne må nødvendigvis falle anderledes ut etter en langvarig okkupasjon enn etter en kortvarig besettelse. Det bør ikke anvendes straff for dem som utførte arbeid ved en ren norsk bedrift, selv om det var på det rene at hele produksjonen gikk til tyskerne". - Nå begynner det å bli litt mere jus og litt mindre følelser i riksadvokatens uttalelser! Og etter dette er det jo simpelthen tvilsomt om der er adgang til å straffe meg etter § 86!

Ljostveit om rettsoppgjøret. - Kringkastingen 24.2.46.

Sokneprest Ljostveit i Larvik laget sensasjon ved sin preken søndag Sexagesima. Etter VÅRT LAND har jeg tatt særskilt avskrift av hele prekenen. - V.G. bruker selvfølgelig prekenen til et hysterisk angrep på Ljostveit, kirken og Kringkastingen. Men DAGBL. 25.2 slår alle rekorder: "Pastor Ljostveits datter Gestapos elskerinne!" - Snakk om demokrati og pressefrihet!

Frank Mangs om fordragelighet. - V.G. 27.2.46.

Den kjente svensk-finske legpredikant Frank Mangs har i et reisebrev fra Norge til SVENSKA MORGNBLADET uttalt følgende om forholdene når kristne er uenige: "Det er så lett å bli part i saken og legge skylden bare på den ene siden. Men enhver sak har 3 sider: min side og din side og den rette side. Og den siste siden må nesten alltid ligge i skyggen. Jeg tror at vi i enhver konflikt gjør klokt i å respektere hverandres samvittighet. Jeg har ingen rett til å dømme de andre, og de har ingen rett til å dømme meg. Det blir alene himlenes Gud som tilsist kommer til å felle den avgjørende dommen". - Kloge og sindige ord som enhver landssvikdommer burde legge seg på sinde! - Men V.G. viser selv en sørgelig mangel på respekt for dette prinsipp ved i samme nummer å servere et meget hånlig og tendensiøst referat av saken mot journalist Halvdan Høstmark.

Bronx om rettsoppgjøret. - V.L. 4.3.46.

X
Hans Bronx ~~fra~~ sen. fra Målselv skriver: "Det advares i tale og skrift mot moralsk utglidning, og rett og riktig er det. Men liv og lære stemmer ikke alltid overens her heller. De fleste aviser, til en viss grad også VÅRT LAND, har ofte hatt sars ironiske og hatefulle uttrykk mot enkelte slagne og knekkede mennesker som ikke kan eller har anledning til å glemme igjen. Litt av den samme ironi og det samme hat har man dessverre merket også hos endel dommere i landssviksaker. Før krigen holdt alle dommere strengt på sakligheten og tillot ikke aktoratet å komme med ironiske spørsmål og henvendelser til en tiltalt. Nå siden landssviksakene begynte, har enkelte dommere brukt dette selv i sine henvendelser til tiltalte. Tror noen at man med hån og hatskhet redder et ødelagt menneske?" - Kloge ord!

Jugoslavia om rettsoppgjøret. - V.L. 4.3.46.

Et telegram forteller at "Jugoslavia gir amnesti til dem som arbeidet for tyskerne". - Nå er det vel snart bare Norge som henger igjen?

Hallesby om kulturkrisen. - FOR FATTIG OG RIK nr. 7 for 17.2.46.

Prof. Hallesby skriver en lang artikkel, "Vår pietistiske linje", hvor han bl.a. kommer inn på de kristnes forhold til "kulturfronten". Han er her ganske skarp i sin kritikk: "De erfaringer vi har gjort etter befrielsen viser oss tilfulle at kulturfronten her i Norge intet har lært. Den har reist sitt hode med nøyaktig de samme antikristelige og umoralske ansiktstrekk som før krigen, bare med mer makt bak seg. Kulturen idag er hedensk i 2. potens. Og denne kultur mener man å kristne! Etter befrielsen

har vi kristne i sannhet fått kjenne vår åndelige avmakt. Den høykonjunktur vi opplevet under krigsårenes frihetskamp er avløst av en åndelig sløvhets og matthet over hele linjen. Den åndelige gjenreisning vi alle taler om er ennå ikke begynt, nå 9 måneder etter befrielsen".

Finn Hov om rett og urett. - V.L. 8.3.46.

I sitt foredrag i schweizisk radio 7.2.46 uttalte Finn Hov bl.a. om hjemmefrontens kamp: "Striden var preget av mot og seiersvilje, og mange av de gode egenskaper ble engasjert. Men i krig er alt tillatt. Det er et faktum som alltid får de alvorligste følger, og det går da især utover ungdommen som er ubefestet, moralsk og åndelig. Alt er tillatt. Det er ikke spørsmål om godt eller ondt. Begreper som rett og urett er blitt forvirret. ... Det gjelder nå å gjenvinne respekt for lov og rett og heve den moralske standard." - Ja, det er lettere sagt enn gjort, når man gjennom 5 år har vel-signet nedbrytelsen av alle moralske begreper.

Hambro om rettsoppgjøret. - V.L. 15.3.46.

I ADRESSEAVISEN har C.J.Hambro en meget bemerkelsesverdig artikkel. Han mener at der finner sted en utglidning i rettsoppgjøret og sier: "Når lovforberedelser og grunnlovsfortolkning såvel som selve lovanvendelsen blir overlatt til påtalemyndigheten, og den dømmende ~~makt~~ makt i realiteten også reiser krav på å være lovgivende, er man langt borte fra frihetens baner, og man følger veier som er stukket ut av tyskerne og ikke av demokratiene." - Kloge ord - og gledelig å se dem komme fra den kant!

VERDENS GANG om invasjon og befrielse. - V.G. 16.3.46.

Lederen nevnte dag er et glimrende forsvar for min brosjyre med samme navn. - Har utklippet.

Høyesterett om inndragning. - V.G. 19.3.46.

I saken mot Eugen Gjerstad har Høyesterett kjent for rett at det ikke er anledning til å inndra lønn for en stilling som man har hatt fra før krigen. - Herav følger for meg personlig den viktige konklusjon at min lønn på Lilleborg ikke kan inndras.

Fasting om Arbeiderparti-pressen - V.G. 26.3.46.

I Studentersamfundets møte 23.3 holdt Kåre Fasting foredrag om farene ved sentralisering; bl.a. uttalte han: "En av de største farene ved den kulturelle sentralisering ligger i det faktum at den politiske retning som har flertallet idag har en helt ensrettet presse. Det er en pressetrust med et opplag på 350.000 som ikke kan bli individuelt betonet. Den politiske mening kommer fullt ferdig fra partiets sentralstyre i Oslo. Den som vil ha et sunt demokrati må være mot en slik sentralisering. Hvis vi ikke med nebb og klør verger oss mot den, lever vi i en åndelig tvangstrøye som ikke skiller seg stort fra den vi trodde vi hadde kastet fra oss den 8. mai ifjor". - Enig! Likheten mellom "nazi-pressen" i okkupasjonstiden og Arbeiderparti-pressen idag synes ifølge Fasting å være temmelig slående!

Arnulf Øverland om Stalin. - V.L. 28.3.46.

I AKTUELL har Øverland en bemerkelsesverdig artikkel om "Retten for store og små", som siteres delvis i V.L. Etter å ha snakket om krigsforbryterne i Finland sier han: "Men det ville være ennå bedre om også store og seirende angripere ble stemplet som forbrytere. Dessverre, den tanke at Stalin burde stå til ansvar for angrepet på Finland i 1939 er grotesk. Tanken, eller la oss si drømmen om rett og rettferdighet både for store og små folk er grotesk. Og allikevel kan vi ikke slippe den". - Kjære, er Øverland blitt nazist - eller iallfall antibolsjevik?

NS-folkenes radioapparater. - V.G. 2.4.46.

Politiets radiokontor opplyser: "Alle radioapparater tilhørende NS-medlemmer ble beslaglagt. Men etterhvert som deres saker er blitt ferdigbehandlet og det ikke foreligger noe krav om inndragning, må politiet utlevere apparatene igjen. Politiet har ingen hjemmel som gir det rett til å disponere NS-apparatene på annen måte". - Det var da hyggelig for en gangs skyld å se en fornuftig bestemmelse!

Scharffenberg om årsakene til 9. april. - V.G. 10.4.46.

Den 9. april 1946 holdt overlage Scharffenberg i Universitetets gamle festsal for fullt hus på et av Studenterorganisasjonene arrangert møre foredrag om årsakene til 9. april 1940. Her synger han friskt ut en rekke sannheter. - Jeg har skrevet av V.G.s referat av foredraget. - V.G.s leder krever i forbindelse hermed at der nå må skaffes full klarhet i spørsmålet om årsakene til 9. april. - Forøvrig er det ganske pussig: på den ene side av avis (V.G. 10.4) forteller rektor Mohr at vi ble overfalt 9. april uten noe varsel, og på en annen side i samme avis opplyser altså Scharffenberg at vi fikk stadige advarsler. - De lærde er åpenbart uenige!

Pastor Paulsen om frontkjemperne. - V.L. 11.4.46.

"Frontkjemperne har satt livet inn for det de mente var riktig. Nå har Stalin gitt amnesti for alle Vlassov-folkene (trass i at disse vitterlig kjempet eller aktet å kjempe mot eget folk og egne landsmenn) og samtidig benåder Tito alle dem som har arbeidet for tyskerne i Jugoslavia. Hvorfor ikke herhjemme slippe løs frontkjemperne på årsdagen for arrestasjonen (7. mai), så de kan få anledning til å yte fedrelandet sin tjeneste". - Dessverre førte ikke pastorens innlegg til noe positivt.

"Grini-fange" om rettsoppgjøret. - V.L. 13.4.46.

I et innlegg mot en som rakker ned på Ljostveit skriver ~~innlegget~~ den forhenværende Grini-fange: "Innsenderen mener tyvensynlig at landssvikoppgjøret er fullkomment og ikke må kritiseres, ikke en gang når ens samvittighet sier at noe må rettes på om ikke den norske folkesjel skal forgiftes av hat, hevn og egenrettferdighet. "Det er lova som dømer", sier han, og som en der har tatt en støyt i kampen mot nazisme og levløshet er jeg helt enig i det. Men jeg er også enig med prof. Skeie i at de straffebestemmelser som grunnlovsstridig benyttes ikke er nødvendige og derfor heller ikke den avskyelige dødsstraffen som bare minner om tysk forakt for menneskeliv". - Hyggelig en sjelden gang å støte på fornuftig tale - og allermest når den kommer fra den kant!

Biskopen av Rochester om tiden. - DAILY MAIL 21.4.46.

"England er sunket ned i en beklagelsesverdig dvale (complaining lethargy). Rekordene i streiker, bevisst produksjonsinnskrenkning (Ca'cahny) og varmannsstyre (absenteeism) siden Gud skjenket oss seieren har satt en stygg flekk på (blotted) den mest strålende side av all engelsk historie". - Kraftig kritikk!

DAGBLADET om okkupasjon og folkerett. - Dagbl. 30.4.46.

Det heter i lederen bl.a.: "Det som er uhyre viktig er å se okkupasjonstidens sannheter i øynene, å finne fram grunnene til at det gikk som det gikk og finne botemidler for framtiden". - Enig! - Og videre: "Vi kjente for lite til folkeretten". - Også enig! Men hva da med Herman Harris Aall som i 50 år har arbeidet nettopp med folkerettsproblemer?

Øverland om kapitalismen. - Arb.bl. 1.5.46.

"Fremdeles lever vi i et kapitalistisk samfunn, fremdeles lever vi

i en imperialistisk verden hvor stormaktene - og de alene - bestemmer over de små nasjoners skjebne. Det kan se trøstesløst ut. Og allikevel har vi det håp at stormaktene må komme til den erkjennelse at det i det lange løp er ulønnsomt også for dem å la en verdenskrig bryte ut hvert 25. år. Og at pengemennene må finne andre glæder i livet enn å grav kjellere til sitt gull og brenne opp korn bare fordi det aldri blir dyrt nok og ingen har mer gull å betale med. Av seg selv kommer de ikke på den tanken. Men vi må hjelpe dem". - Jeg spør atter en gang: Er Arnulf Øverland blitt nazist? Og antikapitalist?

THE NORSEMAN om allierte invasjonplaner. - THE NORSEMAN mars/apr. 46.

Hemmelige dokumenter fra den franske generalstab som nå er blitt offentliggjort viser at de allierte planla en invasjon i Norge, nærmere bestemt i Narvik-området, allerede på et tidlig tidspunkt nemlig i februar 1940. - Jeg har kopiert separat de viktigste av disse dokumenter etter tidsskriftets engelske tekst. - Kan man tenke seg en flottere bekreftelse på hva vi selv har sagt den hele tid?

Wilhelmsen i USA om rettsoppgjøret. - V.L. 13.5.46.

Innsenderen er forferdet over den måten jøssingene behandler NS-medlemmene på i Norge. "Også oberst Lindbergh trodde at Tyskland vilde vinne krigen, så det er ikke så underlig om NS-folkene trodde det samme", sier han.

"Forferdet" om krigskirkegården på Ekeberg. - V.L. 18.5.46.

Under overskriften "La de døde hvile i fred" ^{skriver han} at han er forferdet over at man nå skal rasere den tyske æreskirkegården på Ekeberg: "Er vi blitt så simple og så lave at vi ikke unner en fallen fiende å hegne om sine døde, da er det smått bevendt med vår kultur. Det hevner seg å forstyrre de døde. ... Alt hva du vil at andre skal gjøre mot deg, det gjøre du mot dem!"

Domstolen om minister Vassbotten. - Dagspressen 21.5.46.

Det heter i domspremissene bl.a.: "Tiltalte er kjent skyldig i samtlige tiltalens poster. Forøvrig har han sett på hele okkupasjonen med juridisk spissfindighet. Det er forstemmende å se hvorledes dette har fordunklet nasjonale resonnementer. (Annetsteds heter det: "Han har latt sine handlinger bestemme av juridiske spissfindigheter, men unnlatt å ta hensyn til nasjonal holdning"). Hele hans opptreden var diktert ut fra den oppfatning at det for enhver pris gjaldt å komme til forståelse med tyskerne. Motivene har imidlertid vært aktverdige; tiltalte har ikke hatt til direkte hensikt å hjelpe fienden". - Tiltross for disse "aktverdige motiver" ble han dømt til 20 - tyve! - års straffarbeid!

Smuts om Tyskland. - Dagspressen 1.6.46.

General Jan Smuts har advart de allierte mot en politikk som tar sikte på å ødelegge Tyskland. Altså nøyaktig samme resonnement som han gjorde etter 1. verdenskrig - dessverre forgjeves.

AFTENPOSTEN om 9. juni 1940. - Aftp. 15.5.46 (nr. 221).

I saken mot verkseier Dan Ruun i Bergen heter det bl.a. at han tilbød tyskerne komfyrrer allerede 17. mai 1940, "altså ennå mens kampene i Norge pågikk og før vår hær hadde kapitulert" (Uthevet av meg). - Den siste setning viser tydelig riktigheten av det som f.eks. Herman Harris Aall har hevdet hele tiden: at den norske hær ~~vilde~~ virkelig kapitulerte.

Stortingets presidentskaps myndighet. - Dagspressen 7.6.46.

Forsvarsdepartementet sendte ut en viktig meddelelse angående innkalling av 4000 norske soldater til tjenestegjøring i Tysk-

land. Det bemerkelsesverdige er at det heter "I forståelse med Stortingets presidentskap melder Forvvarsdepartementet", for her viser det seg altså ganske tydelig at Stortingets presidentskap har en ganske stor myndighet til å handle på Norges vegne, noe vi har påstått, men som jøssingene har benektet når det gjelder presidentskapets forhandlinger med tyskerne sommeren 1940.

England om Belsen. - V.L. 13.6.46.

"Sit-down-streik blant Belsen-jødene. Drøye beskyldninger mot britene. Kraftige demonstrasjoner i leiren". Slik lyder en overskrift. Så fortelles det at "10.000 jøder i Belsen har satt igang en sit-sown-streik for å tvinge den britiske regjering til å gi dem øyeblikkelig tillatelse til å reise til Palestina. De britiske okkupasjonsmyndigheter trenger de utmerkede barakkene i Belsen". På grunn av det inntrufne reiser nå jødene "beskyldninger om at britene har tatt i bruk terrormetoder fra nazitiden", - Ifjor som mer hørte vi at hele Belsen-leiren var avsvidd, ja vi så tilogmed bilder av dette i avisene. Men nå viser det seg altså at barakkene ikke bare står der fremdeles, men at de er utmerkede, brukes til å huse 10.000 jøder og nå trenges til de engelske okkupasjonestropene!

VERDENS GANG om Landssvikavdelingen. - V.G. 13.6.46.

I en stor artikkel forteller avisen at personalmangelen ved Landssvikavdelingen (i Oslo) er prekar. Siden okt. 1945 har ikke mindre enn 50 politifullmektiger sluttet. Alt ialt synes det som om visse kategorier av landssviksaker må "droppes" av denne grunn. - Arbeiderbladet forteller i sin leder for 11.6.46 at det ser ut til at profitørsakene ikke vil bli behandlet slik som de burde og kritiserer skarpt en rekke forhold i den anledning, ikke minst staten som lønner funksjonerene ved Landssvikavdelingen for dårlig. - Det er pussig å se at selveste regjeringsorganet kritiserer Staten!

Lillemor v. Hanno om rettsoppgjøret. - NORSK DAMEBLAD apr. 1946.

I en humoreske, "Steve skriver til Daisy. IV." kommer forfatterinnen bl.a. inn på rettsoppgjøret og hvor umenneskelig det er å holde dem (landssvikkerne) "i forvaring, forhøre og kryssforhøre dem, .. først for en rett som gir livsvarig fengsel f.eks. og så for en ny som dommer til døden, eller i omvendt rekkefølge. Vi snakker om Gestapos bestialske torturmetoder, men jammen blir de sinker sammenliknet med våre raffinerte juridiske sadister". (S. 21). - Det var sandelig ikke dårlig sagt!

URD om major Sagen. - URD for ? (har glemt å notere).

Iflg. en anmeldelse av major Sagens nye bok, så har han allerede i 1936 skrevet en bok, "Da krigen kom", hvor han temmelig nøyaktig forutsier krigen i 1940. I sin nye bok om "Noregsveldets undergang og atterreisning", spår han en ny krig og advarer mot å forsømme forsvaret på den lettsindige måte som det ble gjort før 1940.

General Marshall om soldaten. - V.L. 1.7.46.

I en artikkel om velferdsarbeidet for soldatene heter det bl.a.: "General Marshall har sagt at "moral er ~~mer~~ ti ganger viktigere enn tekniske våpen". Den soldat som har en klar ideologisk bakgrunn vil også kunne finne en mening i kampen og gjøre sin personlige innsats". - Det samme mente den tyske soldat og den norske frontkjemper, ja også den menige NS-mann! Og uttalelsen er omtrent som om den skulde være formet av Hitler!

VÅRT LAND om jødene idag. - V.L. 5.7.46.

Om de nåværende redsler i Øst-Europa heter det: "Ikke før var de gjenlevende befridd, før de gjenopptok aksjonen for å lemleste den like hardt prøvede nabo. ... Og jødene som med veldige ofre av

andres blod i siste øyeblikk ble reddet fra en fryktelig utslettelse, går nå til opprør mot sine redningsmenn under anvendelse av like heslige våldsmidler som dem der ble brukt mot dem selv". (Altså akkurat som i Norge under "rettsoppgjøret"!). - I tilslutning hertil skriver FREDRIKSTAD BLAD: "Man skulle tro at de folk som etter navnløse lidelser ble befridd ut av naziveldets inferno måtte ha gjennomgått en dyptgripende mental lutringsprosess, ... at de måtte ha lært å hate og avsky alt som smaker av vold og undertrykkelse. Foreteelser som de ovenfor nevnte - og der kunde nevnes flere av samme art - er dypt forstemmende. ... Menneskene har glemt alt og intet lært".

Advokat Kluge om rettsoppgjøret. - STVGR.AFTENBL. ca. 4.7.46.

HR.adv. K.Kluges artikkel er meget bemerkelsesverdig. Det heter her bl.a.: "Personlig ser jeg ikke videre lyst på adskillig av det som vi har vært vitne til etter landets frigjøring. I kampens tid sto vi sammen. Da hersket den gode ånd mellom landsmenn. Offervilligheten og hensynsfullheten ga seg mange smukke utslag. Men etter som rettsoppgjøret skriker fram, har jeg av og til hatt en følelse av at landet er ved å forvandles til et ormebol. Hat og hevn, personforfølgelse, dømmesyke og politiske beregninger skinner så altfor tydelig gjennom mangan gang. Er det på denne måten vi skal bygge opp landet igjen?" - VÅRT LAND som refererer dette knytter følgende bemerkninger til sitatet: "Det synes å være ~~stærkt~~ noen sterke ord. Men det skjuler seg sannsynligvis en uhyggelig sannhet bak dem". - Enig!